

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

«Ἡ Ἐκκλησία ἀπέναντι στή σύγχρονη κρίση»

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία συνῆλθε στήν τακτική Συνεδρία τῆς ἀπό 5^{ης}-8^{ης} Ὀκτωβρίου τ.ξ., αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά ἀπευθυνθεῖ στό πλήρωμά της, στό λαό τοῦ Θεοῦ, ἀλλήλα καί σέ κάθε καλοπροαίρετο ἄνθρωπο, γιά νά μιλήσει μέ τή γλώσσα τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἀγάπης.

Οἱ ἡμέρες πού ζοῦμε εἶναι δύσκολες καί κρίσιμες. Περναῖμε ὡς χώρα μιά δεινή οικονομική κρίση πού δημιουργεῖ στους πολίτους ἀνασφάλεια καί φόβο. Δέν γνωρίζουμε τί εἶναι αὐτό πού μᾶς ἔρχεται τήν ἐπόμενη μέρα. Ἡ χώρα μας φαίνεται νά μὴν εἶναι πλέον ἐλεύθερη ἀλλήλα νά διοικεῖται ἐπί τῆς οὐσίας ἀπό τοὺς δανειστὲς μας. Γνωρίζουμε ὅτι πολλοὶ περιμένετε ἀπὸ τὴν ποιμαίνουσα Ἐκκλησία νά μιλήσει καί νά τοποθετηθεῖ πάνω στὰ γεγονότα πού παρακοιλουθοῦμε.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι αὐτό πού συμβαίνει στὴν πατρίδα μας εἶναι πρωτόγνωρο καί συταρακτικό. Μαζὶ μέ τὴν πνευματική, κοινωνική καί οικονομική κρίση συμβαδίζει καί ἡ πάσης φύσεως ἀνατροπή. Πρόκειται γιά

προσπάθεια ἐκρίζωσης καί ἐκθεμελίωσης πολλῶν παραδεδομένων, τὰ ὁποῖα ὡς τώρα θεωροῦνταν αὐτονόματα γιά τὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας. Ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς ἐπιχειρεῖται μιά ἀνατροπὴ δεδομένων καί δικαιωμάτων καί μάλιστα μέ ἓνα πρωτοφανὲς ἐπιχείρημα. Τὰ ἀπαιτοῦν τὰ μέτρα αὐτὰ οἱ δανειστὲς μας. Δηλώνουμε δηλαδή ὅτι εἴμαστε μιά χώρα ὑπὸ κατοχὴ καί ἐκτελοῦμε ἐντολὲς τῶν κυριάρχων - δανειστῶν μας. Τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖο γεννᾶται, εἶναι ἔάν οἱ ἀπαιτήσεις τους ἀφοροῦν μόνον σέ οικονομικά καί ἀσφαλιστικά θέματα ἢ ἀφοροῦν καί στὴν πνευματική καί πολιτιστική φυσιογνωμία τῆς Πατρίδος μας.

Μπροστὰ στὴν κατάσταση αὐτὴ ὁ κάθε λογικὸς ἄνθρωπος διερωτᾶται: Γιατί δέν πήραμε νωρίτερα ὅλα αὐτὰ τὰ δύσκολα μέτρα, πού σήμερα χαρακτηρίζονται ἀναγκαῖα. Ὅλες αὐτὲς τίς παθογένειες τῆς κοινωνίας καί τῆς οικονομίας πού σήμερα ἐπιχειροῦμε μέ βίαιο τρόπο νά ἀλλιάξουμε, γιατί δέν τίς ἀλλιάξαμε στὴν ὥρα τους; Γιατί ἔπρεπε νά φθάσουμε ὡς ἐδῶ; Τὰ πρόσωπα

**Ἡ Ἐκκλησία μιλάει στὰ παιδιά της
μέ τὴ γλώσσα τῆς Εὐθύνης,
τῆς Ἀλήθειας καί τῆς Ἀγάπης**

**ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
2010**

44

στήν πολιτική σκηνή του τύπου μας είναι, έδώ και δεκαετίες, τά ίδια. Πώς τότε υπολόγιζαν τό πολιτικό κόστος, γνωρίζοντας ότι οδηγούν τή χώρα στή καταστροφή και σήμερα αισθάνονται άσφαλείς, γιατί ένεργούν ως έντολοδόχοι; Σήμερα γίνονται ριζικές άνατροπές για τίς όποιες άλλοτε θά άναστατωνόταν όλη ή Έλλάδα και σήμερα επιβάλλονται χωρίς σχεδόν άντιδράσεις.

Ή οικονομική μας κρίση μέ πολύ άπλή λόγια όφείλεται στή διαφορά μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης. Στόν άργό ρυθμό τής παραγωγής πού έπιτυγχάνουμε άπέναντι στό ύψηλό βιοτικό επίπεδο πού μάθαμε νά ζοῦμε. Ξταν όσα καταναλώνουμε είναι πολύ περισσότερα από όσα παράγουμε, τότε τό οικονομικό ισοζύγιο γέρνει πρός τήν πλευρά των έξόδων. Ή χώρα μας για νά άντεπεξέλθει, αναγκάζεται νά δανείζεται μέ τήν έλπίδα ότι τό διαταραγμένο ισοζύγιο θά ανακάμψει. Ξταν αυτό δέν γίνεται και οι δανειστές άπαιτούν τήν έπιστροφή των δανεισθέντων σύν τόκω, τότε φθάνουμε στήν κρίση και στήν χρεωκοπία. Ή οικονομική κρίση, ή όποία ταλαιπωρεί και δυναστεύει τή χώρα μας είναι ή κορυφή του παγόβουνου. Είναι συνέπεια και καρπός μιάς άλλης κρίσης, τής πνευματικής.

Ήδη ή δυσαναλογία μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης συνιστά όχι μόνον οικονομικό μέγεθος, αλλά πρωτίστως πνευματικό γεγονός. Σημείο πνευματικής κρίσης, τό όποϊον άφορα τόσο στήν ήγεσία, όσο και στόν λαό. Μιά ήγεσία πού δέν μπόρεσε νά σταθεί ύπεύθυνα άπέναντι στό λαό, πού δέν μπόρεσε ή δέν ήθελε νά μιλήσει τή γλώσσα τής αλήθειας, πού πρόβαλε λαθεμένα πρότυπα, πού καλλιέργησε τίς πελατειακές σχέσεις, μόνο και μόνο γιατί είχε ως στόχο τήν κατοχή και τή νομή τής έξουσίας. Μιά ήγεσία πού στήν πράξη άποδεικνύεται ότι ουσιαστικά ύπονόμωσε τά πραγματικά συμφέροντα τής χώρας και του λαού.

Κι από τήν άλλη πλευρά, ένας λαός, έμείς, πού λειτουργήσαμε άνεύθυνα. Παραδοθήκαμε στήν ευμάρεια, στόν εύκολο πλουτισμό και στήν καλοπέραση, έπιδοθήκαμε στό εύκολο κέρδος και στήν εξαπάτηση. Δέν προβληματισθήκαμε για τήν αλήθεια των πραγμάτων. Ή αυθαίρετη άπαίτηση δικαιωμάτων από συντεχνίες και κοινωνικές ομάδες μέ πλήρη άδιαφορία για τήν κοινωνική συνοχή συνετέλεσαν κατά ένα μεγάλο μέρος στήν σημερινή κατάσταση.

Ή ουσία τής πνευματικής κρίσης είναι ή άπουσία νοήματος ζωής και ό έγκληβισμός του άνθρώπου στό εύθύγραμμο παρόν, δηλαδή ό έγκληβισμός του στό έγκρατούμενο ένστικτο. Ξνα παρόν χωρίς μέλλον, χωρίς όραμα. Ξνα παρόν καταδικασμένο στό άνιαρό και μονότονο. Ή μετατροπή τής ζωής σ' ένα χρονικό διάστημα ανάμεσα σέ δύο ήμερομηνίες, αυτές, τής γέννησης και τής ταφής, μέ άγνωστο τό μεταξύ τους διάστημα. Σέ μιά τέτοια προοπτική τό **ά - σκοπο** συναγωνίζεται τό **παρά-λογο** και τόν άγώνα τόν κερδίζει πάντα τό **τραγικό**. Ξταν άπευθύνεσαι σέ νέους άνθρώπους και τούς έρωτάς: «γιατί παιδί μου παίρνεις ναρκωτικά;» και σου άπαντούν: «πέστε μου σεΐς γιατί νά μήν πάρω; Δέν έλπίζω τίποτα, δέν περιμένω τίποτα, ή μόνη μου χαρά είναι όταν τρυπάω τήν ένωση και ταξιδεύω» ή όταν έπισημαίνεις σέ ένα νέο άνθρωπο ότι παίρνοντας ναρκωτικά θά πεθάνει και εκείνος σου άπαντά μέ ένα τραγικό χαμόγελο: «σεΐς δέν καταλαβαίνετε ότι έγώ παίρνω ναρκωτικά για νά ζήσω», τότε αντιλαμβάνεσαι πόσο άπίστευτα άληθινά και πόσο τραγικά επίκαιρα είναι τά παραπάνω λόγια. Άντί λοιπόν για νόημα ζωής κυνηγήσαμε τήν ευμάρεια, τήν καλοπέραση, τήν οικονομική ισχύ. Ξταν όμως δέν ύπάρχει άλλο όραμα ζωής πέρα από τήν κατανάλωση, όταν ή οικονομική δύναμη και ή επίδειξη της γίνεται ό μόνος τρόπος κοινωνικής καταξίωσης, τότε ή

διαφθορά είναι ο μόνος δρόμος ζωής, διότι διαφορετικά, αν δεν είσαι διεφθαρμένος, είσαι ανόπτος. ~ Έτσι σκέφθηκαν και έπραξαν πολλοί, έτσι φθάσαμε στη διαφθορά και της εξουσίας, αλλά και μέρους του λαού μας. Τό έρώτημα - δίλημμα του Ντοστογιέφσκι «έλευθερία ή ευτυχία;» τό ζοῦμε πλέον σέ ὄλη του τήν τραγικότητα. Διαλέξαμε μιά πηλαστή εὐμάρεια καί χάσαμε τήν έλευθερία του προσώπου μας, χάσαμε τήν έλευθερία της χώρας μας. Σήμερα ὁ άνθρωπος δικαίως ἴσως τρέμει μήπως μειωθεί τό εισόδημά του, αλλά δέν ανησυχεί τό ἴδιο γιά τό ἔλλειμμα παιδείας πού ἀφορᾶ στά παιδιά του καί δέν ἀγωνιᾷ γιά τά παιδιά πού σβήνουν μέσα στις ποικίλες ἐξαρτήσεις, δέν ἀγωνιᾷ γιά τόν ευτελισμό του ἄνθρώπινου προσώπου. Αὐτή ἰλοπόν εἶναι ἡ οὐσία της ἀληθινῆς κρίσης καί ἡ πηγή της οικονομικῆς κρίσης τήν ὁποία τόσο ἀνελέητα ἐκμεταλλεύονται οἱ σύγχρονοι «ἔμποροι τῶν Ἐθνῶν».

Στήν Σύνοδο της Ἱεραρχίας ἐμεῖς, οἱ πνευματικοί σας πατέρες, κάναμε τήν αὐτοκριτική μας, θελήσαμε νά ἀναμετρηθοῦμε μέ τίς εὐθύνες μας καί νά ἀναζητήσουμε μέ τόλημ τό μερίδιο της ἐνδεχομένης δικῆς μας υπαιτιότητας στήν παρούσα κρίση. Ξέρουμε ὅτι κάποιες φορές σᾶς πικράναμε, σᾶς σκανδαλίσαμε ἴσως. Δεν ἀντιδράσαμε ἄμεσα καί καίρια σέ συμπεριφορές πού σᾶς πηγήωσαν. Οἱ ἔμποροι της κατεδάφισης της σχέσης του λαοῦ μέ τήν ποιμαίνουσα Ἐκκλησία του ἐκμεταλλεύτηκαν στό ἔπακρο καί πραγματικά ἡ κατασκευασμένα σκάνδαλα καί προσπάθησαν νά διαρρήξουν τήν ἐμπιστοσύνη σας στήν Ἐκκλησία.

Θέλουμε νά σᾶς ποῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει τό ἀντίδοτο της κατάληψης ὡς τρόπο ζωῆς καί αὐτό εἶναι ἡ ἄσκηση. Καί ἐάν ἡ κατάληψη εἶναι τό τέλος, γιατί ἡ ζωή δέν ἔχει νόημα, ἡ ἄσκηση εἶναι δρόμος, γιατί ὁδηγεῖ σέ ζωή μέ νόημα. Ἡ ἄσκηση δέν εἶναι στέρση της ἀπόλαυσης, ἀλλά ἐμπλουτισμός της

ζωῆς μέ νόημα. Εἶναι ἡ προπόνηση του ἀθλητῆ πού ὁδηγεῖ στόν ἀγῶνα καί στό μετάλλιο· καί αὐτό τό μετάλλιο εἶναι ἡ ζωή πού νικά τό θάνατο, ἡ ζωή πού πλουτίζεται μέ τήν ἀγάπη. Ἡ ἄσκηση εἶναι τότε ὁδός ἐλευθερίας, ἐναντίον της δουλείας του περικοῦ. Εἶναι αὐτή ἡ δουλεία πού σήμερα μᾶς εὐτελίζει.

Μᾶς προβληματίζει ἡ κατάσταση της Παιδείας μας, γιατί τό σημερινό ἐκπαιδευτικό σύστημα ἀντιμετωπίζει τό μαθητή ὄχι ὡς πρόσωπο ἀλλά σάν ἠλεκτρονικό ὑπολογιστή καί τό μόνο πού κάνει εἶναι νά «τόν φορτώνει» μέ ὑψηλῆ ἀδιαφορώντας γιά τήν ὄλη του προσωπικότητα καί γι' αὐτό τά παιδιά μας δικαιολογημένα ἀντιδροῦν. Γι' αὐτό ἀγωνιοῦμε γιά τό νέο Λύκειο πού εἰτοιμάζεται. Πιστεύουμε ὅτι ὄντως τά σχολικά βιβλία γράφονται μέ τήν εὐθύνη της Πολιτείας, ἀλλά τό περιεχόμενό τους ἀφορᾶ καί στόν τελευταῖο Ἑλληνα πολίτη, πού περιμένει ἀπό τήν Ἐκκλησία του νά μεταφέρει μέ δύναμη τή δική του ταπεινή φωνή.

Αἰσθανόμαστε ὅτι ὄλοι οἱ ἐνοριακοί μας ναοί πρέπει νά γίνουν χώροι φιλόξενοι γιά τούς νέους μας, ὅπως εἶναι ἤδη ἀρκετοί ἀπό αὐτούς, στους ὁποίους πολλὰ νέα παιδιά καταφεύγουν ζητώντας νόημα καί ἐλπίδα.

Ξέρουμε ὅτι ζητᾶτε ἀπό ἐμᾶς, τούς Ποιμένες σας, μιά Ἐκκλησία μέ ἠρωισμό, μέ νεῦρο, μέ λόγο προφητικό, μέ σύγχρονο νεανικό λόγο, ὄχι ἐκκοσμικευμένη, ἀλλά ἀγιαζομένη καί ἀγιάζουσα, μιά Ἐκκλησία ἐλευθέρα καί ποιμαίνουσα μετά δυνάμεως. Μιά Ἐκκλησία πού δέν θά φοβᾶται νά ἀμυνθεῖ στό πονηρό σύστημα αὐτοῦ του κόσμου, ἔστω κι ἂν ἡ ἀντίσταση σημαίνει διωγμό ἢ καί μαρτύριο.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ μόνος ὀργανισμός πού μπορεῖ νά σταθεῖ ἄμεσα δίπλα στον ἄνθρωπο καί νά τόν στηρίξει. Ἐκκλησία ὄμως εἴμαστε ὄλοι μας καί αὐτή εἶναι ἡ δύναμή μας καί ἡ δύναμή της. Τήν ἐνότητα με-

ταξύ των ποιμένων και του λαού έχουν στόχο οι έμποροι των λαών γι' αυτό προσπαθούν να την ναρκοθετήσουν. Ξέρουν ότι άμα θά «πατάξουν» τόν ποιμένα, εύκολα θά σκορπίσουν τά πρόβατα και θά τά ύποτάξουν. Διδαχθείτε από τήν ιστορία ότι όπου ο Θεός πολεμήθηκε τελικός στόχος ήταν ο άνθρωπος και ο ευτελισμός του. Η ένανθρωπωση του Θεού είναι μεγαλύτερη καταξίωση του ανθρώπινου προσώπου. Η Εκκλησία δέν αντιμάχεται τήν Πολιτεία, αλλά εκείνους πού έκμεταλλευόμενοι τήν Πολιτεία και κρυμένοι πίσω από τήν έξουσία επιχειρούν να σās στερήσουν τήν έλπίδα. Να θυμάσθε ότι για πολλούς οικονομολόγους ή παρούσα κρίση είναι κατασκευασμένη, είναι μιά κρίση - έργαλειο πού αποβλήπει στον παγκόσμιο έλεγχο από δυνάμεις πού δέν είναι φιλήνθρωπες.

Η Εκκλησία του Χριστού έχει λόγο για τήν σημερινή κρίσιμη κατάσταση, διότι δέν έπαψε να αποτελεί σάρκα του κόσμου, μέρος της Ιστορίας. Δέν μπορεί να άνέχεται κανενός είδους άδικία, αλλά οφείλει να δείχνει έτοιμότητα για μαρτυρία και μαρτύριο. Γνωρίζουμε ότι οι άνθρωποι δίπλα μας πεινούν, βρίσκονται σε ένδεια, ασφυκτιούν οικονομικά, ή απελπισία πολλές φορές κυριεύει τήν καρδιά τους. Τό γνωρίζουμε γιατί πρώτος σταθμός τους στην αναζήτηση έλπίδας είναι ο Ναός της περιοχής τους, ή ένορία τους. Στόχος και άγώνας μας είναι ή κάθε ένορία

να γίνει τό κέντρο απ' όπου όλη ή ποιμαντική δραστηριότητα της τοπικής Εκκλησίας θά άγκαλιάσει όλη τήν τοπική κοινωνία.

Απόφασή μας είναι να δημιουργήσουμε ένα παρατηρητήριο κοινωνικών προβλημάτων προκειμένου να παρακολουθήσουμε από κοντά και να αντιμετωπίσουμε με τρόπο μεθοδικό τά προβλήματα πού δημιουργεί ή παρούσα κρίση. Στόχος μας είναι να αναπτύξουμε τό προνοιακό έργο της κάθε ένορίας ώστε να μην υπάρχει ούτε ένας άνθρωπος πού να μην έχει ένα πιάτο φαγητό. Γνωρίζετε και σεις ότι στό σημείο αυτό ή Εκκλησία επιτελεί τεράστιο έργο. Τό γνωρίζετε, γιατί πολλοί από σās αυτή τήν προσπάθεια της ένορίας σας τήν στηρίζετε έθελοντικά και τήν ενισχύετε οικονομικά. Σās καλούμε να πλαισιώσετε ο καθένας και ή καθεμιά τήν ένορία σας για να αντιμετωπίσουμε από κοινού τις δύσκολες αυτές ώρες.

Ο λαός μας πέρασε και άλλοτε και φτώχεια και πείνα, αλλά άντεξε και νίκησε γιατί τότε είχε όράματα. Όλοι μαζί μπορούμε να βοηθήσουμε τόν ένα και ο ένας τους πολλούς. Ο Θεός δέν μάς έδωσε πνεύμα δειλίας, αλλά δυνάμεις και άγάπης. Με αυτό τό πνεύμα, συσπειρωμένοι γύρω από τήν μεγάλη μας οικογένεια, τήν Εκκλησία, επισημαίνοντας τά λάθη μας, αναζητώντας νόημα ζωής στην άγάπη, θά βγούμε από αυτή τή δύσκολη ώρα.

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γιά περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο

1. www.ecclesia.gr

2. www.myriobiblos.gr

«ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ». Έκδοση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος,
 'Ιασιού 1 – 115 21 Άθήνα, τηλέφωνο 210-7272.204.
 Διανέμεται δωρεάν με τή φροντίδα των Ιερών Μητροπόλεων.
 Τύποις Άποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.